

ע"פ 786/08/18 - וליד נסאר, נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 786-08-18 נסאר נ' מדינת ישראל

בפני כבוד השופט אברהם בולוס

המערער: וליד נסאר,

ע"י ב"כ עו"ד ראפת (רפי) אסדי ו/או אח'

- נגד -

המשיבה: מדינת ישראל

נוכחים:

ב"כ המערער: עו"ד אסדי

המערער: בעצמו

ב"כ המשיבה: עו"ד אמיר אליאל

פסק דין

ערעור על גזר הדין מיום 19.6.18 של בית משפט לתעבורה בעכו שניתן בת"ד 460-05-11, מיום 21.4.16 גזר (להלן: **גזר-הדין**).

רקע וההליכים

1. בכתב האישום אשר הוגש לבית משפט קמא נטען, כי ביום 5.7.09, המערער נהג ברכב פרטי, מכיוון מערב למזרח. הכביש בו נסע המערער הינו דו סטרי, שני נתיבים לכל כיוון, עליו מסומן מעבר חצייה. אותה העת, חצתה את הכביש במעבר החציה הולכת הרגל, משמאל לימין - מכיוון נסיעת המערער. בהגיע המערער למעבר החציה הוא נהג ברשלנות בכך שלא האט מהירות נסיעתו עד כדי עצירה, לא אפשר להולכת הרגל להשלים את החציה בבטחה, פגע בה והמשיך בנסיעתו (להלן: **התאונה**).

בנוסף, המערער היזז את רכבו מבלי שהיה הכרח לכך ומבלי ששוטר הרשה את הדבר; לא מסר פרטיו לנפגעת או לאחרים שנכחו במקום, ולא הודיע מיד ככל האפשר באמצעי הקשר המהירים ביותר לתחנת המשטרה הקרובה למקום התאונה על קרות התאונה.

כתוצאה מהתאונה הולכת הרגל נפגעה ונזקקה לטיפול רפואי.

בהמשך המערער נסע בדרך עפר המובילה מכרמיאל לכיוון כפר חוסניה ומשנתקל בניידת השיטור הכפרי ובה שוטר, אשר סימן למערער לעצור, הוא הגביר את מהירות נהיגתו ונס מן המקום.

2. בכתב האישום יוחס למערער ביצוע העבירות הבאות: נהיגה רשלנית לפי סעיף 62(2) לפקודת התעבורה (נוסח חדש), תשכ"א 1961 (להלן: **הפקודה**); נהיגה בדרך הגורמת נזק לפי תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה, תשכ"א - 1961 (להלן: **התקנות**) ולפי סעיף 68 לפקודה; אי מתן אפשרות חציה לפי תקנה 67(א) לתקנות; הפקרה אחר פגיעה לפי סעיפים 64א(א) ו- 40 לפקודה; הזזת רכב לפי תקנה 144(א)(1) לתקנות; אי מסירת פרטים לפי תקנה 144(א)(3) לתקנות ואי הודעה למשטרה לפי תקנה 11(א)(4) לתקנות.

3. המערער כפר במיוחס בחלק מהעובדות שתוארו בכתב, ובעקבות עמדה זו התקיימו דיונים רבים שבגדרם נשמעו ראיות הצדדים ולאחר מכן ניתנה הכרעת הדין המרשיעה את המערער בכל העבירות שיוחסו בכתב האישום.

4. לפני מתן גזר הדין, לבקשת בא כוח המערער, הורה בית משפט קמא על הגשת תסקיר שירות מבחן בעניינו של המערער וכן על קבלת חוות דעתו של הממונה על עבודות השירות.

5. התסקיר התקבל בתאריך 3.10.17, ובו סקר שירות המבחן מצבו האישי והמשפחתי של המערער וכן את עברו התעבורתי. צוין כי המערער אינו מקבל אחריות כי פגע בנפגעת אך משלים עם הכרעת הדין. בסוף התסקיר, שירות המבחן ציין כי התרשם שהמערער הינו אדם נורמטיבי אולם לאור התייחסותו לעבירות וחומרתן, קיים קושי להעריך רמת סיכון להישנות התנהגות דומה בעתיד וכן קושי להמליץ על חלופות ענישה או שיקום.

6. בתאריך 31.5.18 התקבלה חוות דעת של הממונה לפיה המערער נמצא מתאים לעבודות שירות.

גזר הדין

7. ביום 19.6.18 גזר בית משפט קמא את עונשו של המערער.

8. בגזר דינו, בית משפט קמא עמד על הערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירות כגון מתן עזרה לנפגעי תאונות דרכים; מניעת הימלטות של אשמים; מניעת הפרעת או שיבוש עבודתם של גורמי אכיפת החוק, ופגיעה בשלום הציבור וביטחון משתמשי הדרך. כן בית משפט קמא הדגיש כי כפי מדיניות הענישה המקובלת יש להחמיר באשר לעבירת ההפקרה לאור משקלם של הערכים החברתיים המוגנים.

9. בית משפט קמא קבע, כי בעוד המערער מכחיש את הפגיעה והפקרת הנפגעת, עדי התביעה העידו כי המערער נעמד עם רכבו לאחר הפגיעה ונס לאחר שהבחין באחר מגיש עזרה לנפגעת ורושם את מספר הרכב. בשל כך, קבע בימ"ש קמא, כי הפקרת הנפגעת על ידי המערער נעשתה מתוך הלם ולא מתוך כוונה מודעת להימלט, כן לאחר שהוגשה עזרה ראשונית לנפגעת על ידי עדים שנכחו במקום.

10. מכל אלה, ולאור חומרת העבירות ונסיבות ביצוען ביהמ"ש קמא מצא, כי מתחם העונש ההולם הינו

מאסר בין 4 חודשים שיכול להיות גם בעבודות שירות ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

11. בבוא ביהמ"ש קמא לקבוע את העונש הראוי בגדרי המתחם, הוא נימק כי לגישתו האינטרס הציבורי יבוא על סיפוקו כאשר גם עונש מאסר בפועל ירוצה באמצעות עבודות שירות לצד מאסר מותנה, פסילה ממושכת, פסילה מותנית, קנס והתחייבות אשר יביאו להתרת המערער, הרתעת הציבור והגנה על שלומו וביטחונו.

12. בימ"ש קמא הביא בחשבון לחומרה את נסיבות האירוע שכוללות פגיעה בהולכת רגל, הפקרתה והתחמקות מגורמי האכיפה. כן התייחס לעברו התעבורתי של המערער הכולל 23 הרשעות תעבורה. בימ"ש קמא נתן דעתו לתסקיר שירות המבחן לפיו לא הומלץ על ענישה חלופית.

13. מנגד ביהמ"ש קמא שקל לקולה את הנזק הקל שנגרם לנפגעת, כן העובדה כי מעשי המערער נמצאים ברף הנמוך של עבירות ההפקרה. בימ"ש קמא גם נתן את דעתו לכך שלמעט העבירה דנן שבוצעה בשנת 2009, עבירתו האחרונה של המערער בוצעה בשנת 1990.

14. לאור האמור לעיל, משום שככלל המערער הינו אדם נורמטיבי נטול דפוסי עבריינות תעבורתית, אזי ביהמ"ש קמא מצא כי עונש מאסר מאחורי סורג ובריח לא יהא מוצדק. בגזר הדין בית המשפט קמא הטיל על המערער עונשים בדמות הפקדת התחייבות כספית על סך 3,000 ₪; פסילה מלנהוג בפועל לתקופה של 36 חודשים ופסילה מלנהוג על תנאי לתקופה של 6 חודשים למשך 3 שנים, כן עונשי מאסר כלהלן:

א. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים שלא יעבור בתוך 3 שנים מיום שחרורו ממאסרו עבירה של נהיגה בזמן פסילה.

ב. 6 חודשי מאסר אשר המערער ירצה בעבודות שירות.

טענות הצדדים

15. המערער פרש את טיעוניו בהודעת הערעור ובהשלמת נימוקים להודעת ערעור מיום 13.8.18, וגם במסגרת טיעוניו בפני בע"פ בדיון שהתקיים ביום 23.10.18. בדיון זה המערער קיבל את המלצתי, חזר בו מהשגותיו המופנות כנגד הכרעת הדין ומיקד את טיעוניו כנגד חומרת העונש.

16. המערער בגישה, כי יש להורות על ביטול רכיב המאסר שנגזר עליו או לחילופין הפחתתו באופן ניכר וכן ביטול או קיצור משמעותי של רכיב הפסילה בפועל. עוד נטען, כי כתב האישום הוגש לאחר כשנתיים ממועד התאונה שהתרחשה לפני כ-10 שנים, ובימ"ש קמא לא התייחס לעינוי הדין שנגרם למערער אשר מצדיק הקלה בעונשו. כן טען, כי העונש שנגזר מחמיר וחורג מהעונשים הנהוגים בעבירות מסוג זה ובנסיבות המקרה דנן, לרבות הפגיעה הקלה ממנה סבלה הנפגעת; עברו התעבורתי הקל; היעדר עבר פלילי; מצבו המשפחתי והעובדה כי זהו מאסרו הראשון.

17. המערער בדעה כי גם אם המתחם הינו נכון, אלא שבנסיבותיו המיוחדות של המערער היה נכון לסטות ממתחם זה משיקולי שיקום או למצער להיצמד לרף הנמוך, כן להסתפק בפסילה בפועל מתונה שלא תעלה על

מספר חודשים.

18. המשיבה מנגד בטיעוניה עמדה על חומרתה של עבירת ההפקרה, התייחסות הפסיקה לעבירה זו והחובה להשית עונשים ממשיים שיכללו מאסר בפועל ופסילה מלנהוג לתקופות ממושכות. המשיבה בגישה, כי ביהמ"ש קמא שקל היטב את כלל הנתונים והשיקולים והעונש שנקבע הינו סביר ולא מצדיק התערבות.

דין והכרעה:

19. ערעורו של המערער, כאמור, ממוקד בעונש ובעיקר ברכיב הפסילה בפועל. לגישתו, ביהמ"ש קמא החמיר בקביעת העונש וסטה ממדיניות הענישה באופן ניכר דבר המצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור.

20. המערער הורשע בעבירה שהינה מהחמורות שבפקודת התעבורה, זאת בעיקר נוכח הערכים המוגנים העומדים ביסודה: **"העבירה חלה על כל מעורב בתאונה, בלא קשר לשאלת אחריותו לתאונה. הנורמה של איסור על הפקרה, מעבר לתכליתה להגן על הנפגע ולהקל על אכיפת החוק ביחס לנהגים עבריינים, נועדה לעגן במשפט את החובה המוסרית החלה על אדם המעורב באירוע פוגעני לסייע לזולתו שנפגע, לדאוג לשלומו ולהציל את חייו. חובה מוסרית זו קיבלה לבוש משפטי מחייב במסגרת חוק המשקף קיומה של אמנה חברתית המושתתת על יסודות של אתיקה וערכים אנושיים. היא משקפת התפתחות בתפיסה בדבר החובה להושיט עזרה לאדם המצוי בסכנה בכלל, ולנפגע בתאונה בפרט. היא מרחיבה את החובה החוקית של אדם להושיט עזרה לאדם אחר המצוי בסכנה" ע"פ 5000/08 דוד סומך נ' מדינת ישראל, פס' 10 (23.3.09).**

ראו גם : רע"פ 3626/01 ויצמן נ' מדינת ישראל, פד"י נו(3) 187, 230.

21. בשל משקלם של ערכים אלה, ובעיקר הפגנת הזלזול הקשה בחיי האדם - הפסיקה אימצה גישה מחמירה המחייבת הטלת עונשים כבדים ונקיטה ביד קשה כדי להילחם בתופעה זו (ע"פ 5867/09 קרביאשוילי נ' מדינת ישראל, פס' 10 (22.6.10). כאשר מגמה זו אף זכתה לחיזוק לאחר תיקון מס' 101 לפקודה, מתשע"ב-2011: **"בשל הערך המוסרי-חברתי המעוגן בעבירה זו, לצד התכלית החשובה של הבאת עבריינים לדין, נקבע בדין עונש מחמיר, שאף הוחמר מאוד ביסודו בתיקון החוק מס' 101 בתשע"ב-2011. אף הפסיקה הצטרפה למגמה זו בהציבה רף ענישה מחמיר בעבירות מעין אלה" (ע"פ 1789/14 נחמיה נ' מדינת ישראל, פס' כז-כח (22.10.14).**

ראו בעניין זה גם : מ"ח 2448/16 עומר פדילה נ' מדינת ישראל, פס' כ (11.7.16)

22. נוכח האמור לעיל, ובהתחשב בכלל הנסיבות והשיקולים לרבות העבירות הנלוות, אני סבור כי המתחם בו בחר ביהמ"ש קמא הינו בהחלט סביר. מתחם זה נגזר מהערכים המוגנים וגם ממדיניות הענישה הנהוגה ומקובלת בסוג זה של עבירות שהינה, כאמור, מחמירה - כפי שאפרט להלן:

א. בע"פ 59/14 **שי פרלמן נ' מדינת ישראל** (17.7.14). בערכאה הדיונית הנאשם הורשע בעבירה של הפקרה אחרי פגיעה לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה, בנוסחו שקדם לתיקון. בגין עבירה זו נגזרו עליו שמונה חודשי

מאסר בפועל; שישה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים; ופסילה מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של חמש שנים. נקבע מתחם עונש שנע בין 8 חודשי מאסר בפועל לבין שלושים חודשי מאסר.

למרות הנסיבות המקלות, לפיהן התאונה ארעה לאור יום ובנוכחות אחרים; היעדר אשם לגרימת התאונה, חזרה לזירה מיד לאחר הפגיעה - לאחר נסיעה במרחק של 35 מטר. למרות שאלה היו הנסיבות, ביהמ"ש העליון אשר את המתחם, כמו גם העונש.

ב. עפ"ת (חי') 5761-01-10 **מדינת ישראל נ' מיכאל אביכור** (07.4.10), הרשעה בעבירת הפקרה (סע' 64א(א) לפני התיקון) שהותירה נכות קשה בנפגע, בעקבותיה הערכאה הדיונית השיתה על הנאשם עונש שכלל מאסר למשך 6 חודשים שירוצה בעבודות שירות ופסילה מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה למשך 7 שנים.

בתוצאה זו ערכאת הערעור ראתה להתערב, בכך שתחת עבודות השירות נקבע עונש מאסר בפועל למשך 12 חודשים.

ג. בעפ"ת (חי') 47092-06-14 **עבד אל פתאח ותד נ' מדינת ישראל** (4.2.14). דובר על נאשם שהורשע בעבירת הפקרה אחרי פגיעה לפי סע' 64א(ב) שקדם לתיקון ובעבירות נלוות נוספות (אי הודעה למשטרה; נהיגה בחוסר זהירות; התנהגות שגרמה חבלה לגוף ונזק לרכוש; נהיגה ללא רישיון נהיגה תקף; נהיגה ללא ביטוח). ערכאת הערעור העמידה את תקופת המאסר בפועל על 16 חודשים ותקופת הפסילה מלהחזיק רישיון נהיגה על 10 שנים.

ד. ע"פ 34466-05-13 (ב"ש) **עלי אלקשחר נגד מדינת ישראל** (מיום 19.8.13). הרשעה בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה לפי סע' 64א(א) לאחר התיקון. העונש שנקבע עמד על - 6 חודשי מאסר בעבודת שירות ופסילת רישיון הנהיגה למשך כ- 3 שנים. זאת בעיקר משום שבמקרה זה הנאשם התעשת בחלוף דקות מהתאונה, הודיע למשטרה, המתין לה במקום האירוע, וגם נוכח היעדר אשמה מצידו לקרות התאונה.

23. מכל האמור, לא ראיתי הצדקה להתערב במתחם, וגם לא בעונש אותו גזר ביהמ"ש קמא שהינו בהחלט מאוזן וסביר. בקביעת העונש ביהמ"ש קמא שקל את נסיבותיו האישיות ועברו התעבורתי של המערער, העובדה כי עסקין בעבירה שהינה ברף הנמוך של עבירות ההפקרה; אך מנגד, ובצדק, ביהמ"ש קמא יחס משקל לכפירת המערער, ניהול ההליך שארך שנים, עמדת שירות המבחן ואי הבעת חרטה, לא כל שכן כנה ואמתית ע"י המערער. כל השיקולים האלה נבחנו ע"י ביהמ"ש קמא, ואחרי שקילה עניינית ובהתחשב בגישה המקובלת בפסיקה, נקבע העונש על רכיביו השונים, שהינו כאמור מאוזן וסביר.

24. כאמור המערער הלן על אורך תקופת הפסילה. במקרה זה אני סבור כי ידי ביהמ"ש קמא היו כבולות ולא ניתן לסטות מעונש המינימום הקבוע בסע' 40 לפקודה אשר מורה לנו כדלקמן:

" **הורשע אדם על עבירה כאמור בסעיף 64 או לפי סעיף 64א, דינו - בנוסף לכל עונש אחר - פסילה מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה לתקופה שלא תפחת משלוש שנים; אולם רשאי בית המשפט, בנסיבות מיוחדות שיפרש בפסק הדין, להורות על פסילה לתקופה קצרה יותר.**"

25. בהתאם לגישה הרווחת בפסיקה נסיבות מקלות, כמו חרטה, היעדר עבר פלילי ותעבורתי, הרעה במצב האישי והכלכלי בעקבות התאונה ונסיבות אישיות אחרות, ככלל אין לראות בהן כנסיבות מיוחדות שיצדיקו סטייה מפסילת המינימום (עפ"ת 46198-03-18 **אבו כליב נ' מדינת ישראל**, פס' 14 בחו"ד השופטת חן-ברק והאסמכתאות שם (31.5.18)). רק במצבים חריגים ויוצאי דופן, כמו למשל תיקון כן ואמיתי של הפגם המוסרי שדבק בהתנהגות הנאשם, שבא לידי ביטוי בדאגה וטיפול בנפגע וגילוי חמלה וסולידריות, גם אם התרחשו והובעו באיחור ולא בזירת התאונה (חו"ד הנשיא שפירא בעניין **אבו כליב** שלעיל). אלה הן נסיבות חריגות המהוות עילה לסטייה מעונש המינימום - אלא שבענייננו, כל אשר נטען והודגש הוא נסיבותיו האישיות של המערער - נסיבות שאינן חריגות כלל וכלל, ואין בהן די כדי להצדיק התערבות בעונש הפסילה בפועל.

26. לסיום, אחזור ואזכיר, כי ככלל ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בעונש שנגזר בערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים בהם נפלה בגזר דינה של הערכאה הדיונית טעות בולטת או במקרה שהעונש אשר נגזר על ידה חורג באופן קיצוני מרמת הענישה המקובלת (ע"פ 513/13 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פסקה 9 (4.12.13)), וכפי שהקדמתי- לא כך פני הדברים בענייננו.

27. לאור כל האמור לעיל, אני מורה בזאת על דחיית הערעור.

28. כפי המלצת הממונה על עבודות שירות, המערער ירצה את עונש המאסר שהוטל עליו בעבודות שירות בעיריית סכנין החל מיום **18.11.18**, וזאת בהתאם למגבלות המפורטות בסע' 4 לחוות דעת הממונה. על המערער להתייצב ביחידת עבודות השירות במפקדת מחוז צפון, רחוב הציונות 14, טבריה במועד הנ"ל בשעה 8:00 לתחילת ריצוי עונשו.

ניתן היום, כ' חשוון תשע"ט, 29 אוקטובר 2018, במעמד הנוכחים .